

Dusitany

Expozice populace dusitanům je zjišťována od roku 1994. Podrobné informace o monitoringu jsou uvedeny v publikacích Státního zdravotního ústavu v Praze, popisujících dietární expozici člověka v ČR (Ruprich aj., 1995 – 2010).

Analytické údaje :

V období 2010/2011 bylo analyzováno 144 kompozitních vzorků (potraviny živočišného původu), které reprezentovaly 27 druhů potravin v podobě 624 individuálních vzorků. Meze stanovitelnosti analytických metod se pohybovaly, v závislosti na povaze matrice a metody, v rozmezí :

Látka	Minimální LoQ	Maximální LoQ	Jednotka
dusitany	0.2	0.2	mg/kg

Charakter reziduí : dusitany = dusitanový iont, CAS 14797-65-0.

Charakterizace nebezpečí :

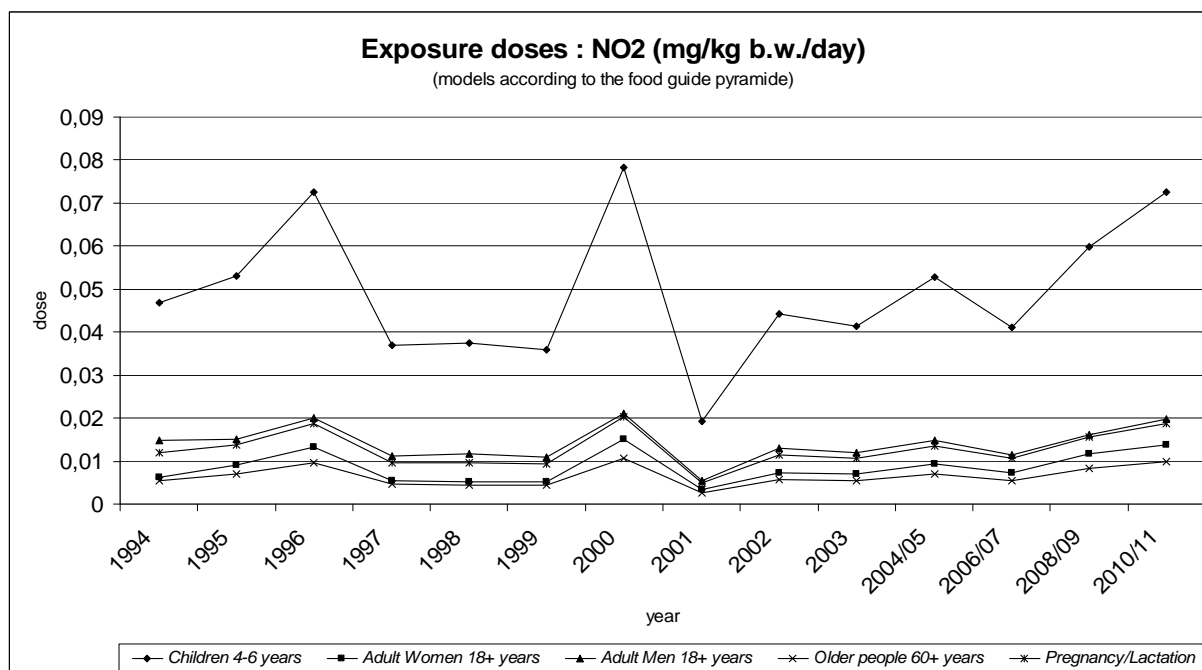
Limitní expoziční hodnota ADI JECFA FAO/WHO (WHO TRS 913, 2002) v podobě dusitanového iontu byla stanovena na 0.07 mg / kg t.hm. / den a je aplikovatelná na všechny zdroje přívodu. Limitní expoziční hodnota RfD US EPA (IRIS 2012, poslední revize hodnoty - 1997) je vyjádřena jako dusík v dusitanu ve výši 0.1 mg / kg t.hm. / den. To představuje 0.33 mg dusitanového iontu / kg t.hm. / den. OSF (IRIS 2012) nebyl stanoven.

Hodnocení expozice :

V žádném ze 4 sledovaných regionů ČR nebyly překročeny limitní expoziční hodnoty. Průměrná expoziční dávka pro ČR dosáhla hodnoty 24.5 % ADI nebo 5 % RfD. Je však potřeba si uvědomit, že dávka byla kalkulována pouze na základě analýz potravin živočišného původu.

Trend expozičních dávek :

Srovnání bylo provedeno pomocí modelu doporučených dávek potravin. Odhad zátěže populace má kolísavou tendenci. Vyšší je expozice dětí, která v období 2010/2011 dosáhla téměř 104 % hodnoty ADI. Problematické dusitanů je třeba i nadále věnovat příslušnou pozornost.

Významné expoziční zdroje :

K nejvýznamnějším zdrojům z hlediska absolutní expozice zdrojům patřily párky, měkké salámy, sýr Eidam a tavené sýry.

Charakterizace rizika a závěry pro řízení zdravotních rizik :

Pilotním vyšetřením se již dříve nepotvrdilo, že by dusitany v zelenině významným způsobem ovlivňovaly celkovou expoziční dávku. Příspěvek dusitanů z živočišných komodit může u malých dětí představovat značnou zátěž na hranici akceptovatelného přívodu. Uzeniny by neměly u dětí nahrazovat kvalitní zdroje bílkovin. Dusitanům je z pohledu kontroly i nadále nutné věnovat značnou pozornost.

Výběr 10 nejvyšších analytických záchytů v období 2010/2011 po přepočtu na hodnotu „jak nakoupeno“ :
n = 144 (144 pozitivních)

Region	Rok	C	C(sd)	Jednotka	Název
A	2010	60,2	0,2	mg/kg	SYRY S PLISNI NA POVRCHU
D	2010	44,7	1,0	mg/kg	SYRY S PLISNI NA POVRCHU
B	2011	42,4	0,9	mg/kg	SYRY TAVENE
C	2011	40,7	0,9	mg/kg	SALAMY MEKKE
D	2010	39,3	0,8	mg/kg	SUNKA VEPROVA
A	2010	38,8	0,2	mg/kg	PARKY
B	2011	37,8	0,0	mg/kg	SLANINA
D	2010	36,3	0,2	mg/kg	SALAMY MEKKE
C	2010	33,7	0,0	mg/kg	JATERNICE A JELITA
C	2011	32,3	0,2	mg/kg	PARKY